

**“TÜRKİYE CUKHURİYETİ İLE KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA EKONOMİK VE MALİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ”
KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN “KAMUNUN ETKİNLİĞİNİN VE ÖZEL
SEKTÖRÜN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI PROGRAMI”NIN
İKİNCİ ORTAK GÖZDEN GEÇİRME ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRMELERİ
(20-24 Haziran 2011)**

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik ve Mali İşbirliği Protokolü” kapsamında yürütülen “Kamunun Etkinliğinin ve Özel Sektörün Rekabet Gücünün Artırılması Programı”, protokolün III-4’üncü maddesi hükmü çerçevesinde ikinci ortak gözden geçirme çalışması tamamlanmıştır.

PROGRAMA İLİŞKİN HUSUSLAR

İlerleme Kaydedildiği Değerlendirilen Hususlar:

- Mali disiplini sağlamaya yönelik olarak ödeneksiz avans ve görev zararı verilmemesi ve reform destekleme ödeneği ile ilişkilendirilenler dışında yeni borçlanma yapılamayacağına ilişkin bütçe kanununa hükümler konulmuş ve uygulamada bu kurala uyulmuştur.
- Kamu borç yönetimi yasa tasarısı hazırlanmış ve meclise sevk edilmiştir.
- Kamu ihalesi kazananlardan sosyal güvenlik prim borcu olan şirketlerin hakedişlerinden eski prim borçlarına mahsuben yüzde 10’luk kesinti yapılmaya başlanmıştır.
- Kamu bankalarında 14. maaş ödemeleri kaldırılmış, çalışanların ücret ve ikramiye ödemelerine tavan getirilmiştir.
- 2011 yılı hayat pahalılığından kaynaklanan maaş artışlarının memur ve emekli maaşlarına yansıtılmaması hususunda yasal düzenleme yapılmıştır.
- Hiç vergilendirilmemiş alanların yanı sıra vergilendirilmiş, ancak optimal düzeyde vergilendirilmemiş ya da vergilendirmede uluslararası normların dışında, kayıp ve kaçığa yol açan hesaplama şekillerinin kullanıldığı bazı alanlar gözden geçirilerek gerekli değişiklikler yapılmıştır.
- Bankacılık yasa tasarısı hazırlanmış olup, Başbakanlığa sevk edilme aşamasına gelmiştir.
- Tarım strateji belgesi ve tohumculuk yasa tasarısı hazırlanmıştır. Tarımsal faaliyetler için ayrılan yıllık bütçe kaynağının etkin kullanımı için önceden kaynak planlaması yapılmaya başlanmıştır.
- Enerji strateji belgesi yayınlanmış ve yenilenebilir enerji yasası bakanlar kurulundan geçmiştir.
- KOBİ’lerin gelişimini sağlamak amacıyla KOBİGEM kurulmuştur.
- Doğu Akdeniz Üniversitesinin bozulan mali yapısının düzeltilmesi ve sürdürülebilir hale getirilmesi amacıyla gelirinin artırılması ve giderlerinin azaltılması hususlarında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir.

Yeterli İlerleme Sağlanamadığı Değerlendirilen Hususlar:

- Sosyal güvenlik sisteminin mali dengeleri sürdürülemez hale gelmiştir.
- Kamu mali yönetimini düzenleyecek yasa çalışmalarında bir ilerleme kaydedilmemiştir.
- Yerel kuruluşların sosyal sigortalar, ihtiyat sandığı ve kamuya olan borçlarının belediyelere yapılan katkı paylarından kesilebilmesi için hazırlanan tasarı henüz yasalaşmamıştır.
- İkili mesai uygulaması yerine getirilen tek mesai uygulamasından olumlu sonuç alınmadığı izlenmektedir.
- Vergi politikasının belirlenmesi ve uygulanması konusunda Maliye Bakanlığının tek yetkili olmadığı anlaşılmış olup, bu kapsamda akaryakıt ürünleri üzerinden alınan fiyat istikrar fon tutarı Maliye Bakanlığı dışında belirlenmesinin etkin olmadığı değerlendirilmiştir.
- Finans sektörünün verimli çalışması ve ekonomik büyümeye destek olması için gereken hukuki alt yapıyı oluşturacak yasal düzenlemeler konusunda halen bir gelişme olmamıştır.
- Kooperatif Merkez Bankasının yeniden yapılandırılması hususunda bir ilerleme kaydedilmemiştir.
- Enerji yönetimi fonksiyonunu gerçekleştirmek üzere, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı bünyesinde görevlendirmeye ilişkin bir yasal düzenleme yapılmamıştır. KIB-TEK'in üretim, iletim ve dağıtım fonksiyonlarına göre ayrıştırılması konusunda gelişme sağlanamamıştır.
- Deniz ulaşımının önünde engel oluşturan liman hizmetlerinin iyileştirilmesi konusunda hala bir gelişme kaydedilmemiştir.
- Özelleştirme yasa tasarısı taslağı tamamlanmış olmasına rağmen sonraki aşamalara ilişkin herhangi bir gelişme sağlanamamıştır.

BÜTÇEYE İLİŞKİN HUSUSLAR:

Uygulanmasına devam edilen 2011 yılı bütçesi 2.567 milyon TL gider, 1.901 milyon TL gelir hedefleri çerçevesinde 666 milyon TL'lik yerel bütçe açığı rakamı ile yasalaşmıştır. 2011 yılı bütçesinden Mayıs ayı sonu itibariyle 876 milyon TL'lik harcama ve 726 milyon TL'lik gelir tahsilatı yapılmıştır. Bu çerçevede Mayıs sonu itibariyle 150 milyon TL'lik yerel bütçe açığı bulunmaktadır.

2011 yılı bütçe gider ve gelir yılsonu gerçekleşme tahminleri yapılmış olup buna göre;

- Bütçe harcamalarının 2.546 milyon TL olarak öngörülenden 21 milyon TL daha düşük gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte ek mesai uygulamasında yapılan düzenlemenin harcamalara etkisi tahmin edilen kadar olmamıştır. Bunun temel nedeni ise çalışanlara saat olarak daha fazla mesai ödemesi yapılmasıdır.
- Yerel bütçe gelirinin 1.933 milyon TL olarak öngörülenin 32 milyon TL daha üzerinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

- Bütçe giderinin öngörülenden 21 milyon TL daha düşük, bütçe gelirin ise öngörülenden 32 milyon TL daha yüksek gerçekleşmesinin tahmin edilmesi sonucu yılbaşında öngörülen 666 milyon TL'lik yerel açık rakamının 53 milyon TL azalarak 613 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.
- 2011 yılı bütçe performansında yukarıda belirtilen olumlu gelişmelere rağmen önceki yıllardan devreden 200 milyon TL nakit açığının bulunması nedeniyle bu açığın artmaması ve bütçenin finansmanında zorluk yaşanmaması için 2011 yılı bütçesini denkleştirmeye yönelik yeni tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.